

roma miselne procese (Olson, 1994), poleg tega pa oblikuje naš način razmišljanja. Uspešnost pri bralni pismenosti ni zgolj podlaga za uspešnost pri drugih predmetih znotraj izobraževalnega sistema, temveč tudi pogoj za uspešno udeležbo v večini življenjskih situacij v odrasli dobi (Cunningham in Stanovich, 1998; Smith et al., 2000).

Dandanes so potrebe po boljši izobrazbi in spretnostih velike in še naraščajo. Posamezniki s podpovprečnimi spretnostmi vse težje pridejo do nadpovprečnih dohodkov v globalni ekonomiji, kjer so delovna mesta prestrukturirana tako, da imajo prednost tisti z boljšo izobrazbo in spretnostmi. Ti posamezniki nimajo veliko možnosti za polno sodelovanje v vse kompleksnejših družbah, kjer morajo posamezniki prevzemati vse več odgovornosti na različnih področjih svojih življenj – od načrtovanja kariere do vzgoje otrok, ubadanja z zdravstvenim sistemom in prevzemanja večje odgovornosti za svojo finančno prihodnost. Po mnenju nekaterih strokovnjakov (Friedman, 2005; OECD, 2001) so neekonomski učinki pismenosti v obliki osebne blaginje in večje socialne vključenosti prav tako pomembni kot učinki na gospodarstvo ali na trg dela. Elwert (2001) je predlagal koncept družbene pismenosti, ki se nanaša na temeljno vlogo pismenosti pri soočanju z zahtevami sodobne birokratske družbe. Pravo, trgovina in znanost uporabljajo pisne dokumente in pisne postopke, kakršni so zakoni, pogodbe in publikacije, ki jih moramo razumeti, če želimo na teh področjih delovati. Evropska komisija je leta 2001 opisala temeljno naravo bralne pismenosti in zapisala, da je *“bistvena za vsa področja izobraževanja in druga področja, omogoča sodelovanje v širšem kontekstu vseživljenjskega učenja ter prispeva k posameznikovi integraciji v družbo in k njegovemu osebnemu razvoju”*. V zadnjem času je Evropska unija to trditev podprla s tem, da je komunikacijo (poslušanje, govor, branje in pisanje) v maternem jeziku označila za prvo od osmih ključnih kompetenc, ki jih *“vsak posameznik potrebuje za svojo osebno izpolnitev in razvoj, aktivno državljanstvo, vključenost v družbo in zaposlitev”* (Svet za izobraževanje/Education Council, 2006).

Spretnosti v bralni pismenosti niso pomembne zgolj za posameznike, temveč za celotna gospodarstva. Države počasi spoznavajo, da je v sodobnih družbah človeški kapital – vsota vsega, kar posamezniki v neki ekonomiji vedo in znajo narediti – morda najpomembnejša oblika kapitala. Ekonomisti so več let razvijali modele, s katerimi so pogosto pokazali, da je raven izobrazbe prebivalcev neke države pokazatelj potenciala za njeno gospodarsko rast.

Čeprav je ta povezava omejena z dejstvom, da se pojmovanje ravni izobrazbe razlikuje od države do države, mednarodne študije, kakršna je International Adult Literacy Survey (IALS) ali OECD Programme for the International Assessment of Adult Competencies